1 FOR 50 Mafunzo Ya Hatua Inayofuata

Biblia Inasema Nini Kuhusu Familia

Mwongozo wa Mwalimu wa Familia na Wazazi

Somo la 1

MALENGO

- Kuchunguza Maandiko yanasema nini kuhusu Mungu kama baba na kuhusu familia
- Kutambua majukumu na wajibu wa kibiblia kwa wanafamilia
- Kuunda "ukuta" wa familia kulingana na kanuni za kibiblia

MAELEZO YA SOMO

Somo hili linaunda msingi wa kibiblia wa uzazi na familia. Kwa sampuli ya kina ya Maandiko, ni wazi kuona jinsi Mungu wetu ni Mungu Baba na kwamba taasisi ya familia ni muundo bora wa kuinua kizazi kijacho. Familia ni tofauti katika muundo na umbo, lakini majukumu na wajibu wao yamewekwa wazi katika Maandiko ili kuwawezesha kutimiza kusudi la Mungu.

MUHTASARI WA SOMO

• Kujitayarisha: Upangaji wa Familia	10
• Mungu Baba Mkamilifu	20
• Familia Zilizobuniwa na Mungu	10
• Miundo ya Familia katika Biblia	10
• Majukumu na Wajibu wa Familia	20
• Ukuta wa Familia yako	10
• Kumalizia	5
Takriban Jumla ya Muda	**85**

MAELEZO YA JUMLA YA MAANDALIZI

- Andaa moyo wako/omba
- Soma somo lote kabla ya wakati
- Fanya marekebisho inavyohitajika kwa mpangilio wako
- Kusanya kwa Pamoja yote utakayohitaji

KUMBUKA**:** *Katika kujiandaa kwa somo la 10, waombe washiriki kuleta kitu au picha ya kitu ambacho ni mtindo unaopendelewa na watoto au vijana kwa wakati huo.*

Maandiko yanatumika katika somo hili:

- Mwanzo 1:26-28; 2:18-24
- Kutoka 20:12
- Kumbukumbu la Torati 1:30-31; 6:4-9
- Zaburi 68:5-6; 78:4-7; 89:26; 103:13; 127:3-5
- Mithali 1:8; 22:6; 13:24; 19:18;
- Isaya 64:8-9
- Malaki 2:13-15
- Mathayo 7:9-11; 15:4
- Warumi 8:15-17
- 1 Wakorintho 7:10-11
- 2 Wakorintho 6:18
- Waefeso 6:1-4
- 1 Timotheo 5:8, 16
- Waebrania 12:7-9

Nyenzo/vitu vinazohitajika kwa somo hili:

- Biblia
- Vidokezo vya Mshiriki
- Ubao mweupe au chati mgeuzo na vyombo vya kuandikia
- Kadi za Muundo wa Familia
- Maandiko marejeo yaliyoandikwa kwenye karatasi
- Karatasi tupu (karatasi 8)
- kalamu za rangi tofauti (si lazima)

KUJITAYARISHA

Dakika 10

Upangaji wa Familia
(Waombe washiriki wasimame kwenye nafasi iliyo wazi na kuunda mistari ya watu 10-15, wakiwa na idadi sawa ya watu katika kila mstari. Ikiwa una kikundi kidogo, wanaweza kuunda mstari mmoja. Eleza kwamba watafanya safu ya familia ili kuwafahamu watu wa ukoo wao. Utawapa maelekezo ya jinsi ya kujiagiza - yaani mfupi zaidi hadi mrefu zaidi. Kila kikundi kwenye mstari itakimbia ili kuweka kikundi chao katika mpangilio sahihi haraka iwezekanavyo, wote wakiinua mikono yao wanapomaliza kazi. Hiari: toa pointi kwa timu iliyo nafasi ya kwanza kila wakati. Ukimaliza, waalike washiriki warudi kwenye viti vyao.)

Maagizo ya sampuli za utayarishaji:
- Mfupi hadi mrefu zaidi
- Idadi ya herufi katika jina la familia yako kutoka chache hadi nyingi zaidi
- Tarehe ya kuzaliwa kuanzia Januari 1-Desemba 31
- Idadi ya watu wanaoishi nyumbani kwako ulipokuwa na umri wa miaka 12 kutoka wachache hadi wengi
- Idadi ya miaka ambayo mmefunga ndoa kutoka michache hadi mingi

Idadi ya watoto ulio nao au MATUMAINI ya kuwa nao kutoka kwa wachache hadi wengi zaidi

> Mungu amemuumba kila mtu kuwa sehemu ya familia. Hata hivyo tunaweza kuona kutokana na shughuli hii kwamba kila familia ni ya kipekee. Katika somo hili tutaanza kuchunguza kile ambacho Biblia inasema kuhusu familia na jukumu la wazazi.

MUNGU-BABA MKAMILIFU

Dakika 20

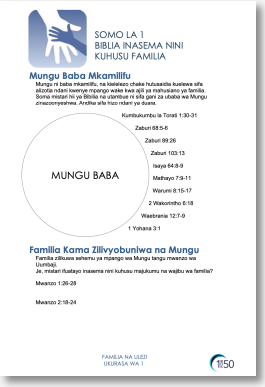
SOMO LA 1
BIBLIA INASEMA NINI KUHUSU FAMILIA

Mungu Baba Mkamilifu
Mungu ni baba mkamilifu, na kielelezo chake hutusaidia kuelewa sifa aliozitia ndani kwenye mpango wake kwa ajili ya mahusiano ya familia. Soma mistari hii ya Biblia na utambue ni sifa gani za ubaba wa Mungu zinazoonyeshwa. Andika sifa hizo ndani ya duara.

Kumbukumbu la Torati 1:30-31
Zaburi 68:5-6
Zaburi 89:26
Zaburi 103:13
Isaya 64:8-9
Mathayo 7:9-11
Warumi 8:15-17
2 Wakorinthi 6:18
Waebraania 12:7-9
1 Yohana 3:1
MUNGU BABA

Familia Kama Zilivyobuniwa na Mungu
Familia zilikuwa sehemu ya mpango wa Mungu tangu mwanzo wa Uumbaji.
Je, mistari ifuatayo inasema nini kuhusu majukumu na wajibu wa familia?

Mwanzo 1:26-28

Mwanzo 2:18-24

FAMILIA NA ULEZI
UKURASA WA 1
1FOR50

Je, umewahi kujiuliza kwa nini Biblia inamtaja Mungu kuwa “Baba yetu wa Mbinguni”? Ili kuelewa familia kwa kweli, lazima tuanze kwa kuangalia mfano wa Mungu, tukijenga msingi wetu juu ya jinsi Mungu anavyotenda kama baba kwetu.

> Fikiria baba yako mwenyewe. Kwa baadhi yenu ni kumbukumbu ya furaha; kwa wengine ni chungu kwa sababu ya ukali, unyanyasaji au baba asiyekuwepo. Huenda ikawa vigumu kwa wengine kumwona Mungu kuwa baba mzuri. Lakini **Mungu ni baba mkamilifu, na kielelezo chake hutusaidia kuelewa sifa zinazotia ndani mpango wake kwa ajili ya mahusiano ya familia**. Hebu tuangalie kile ambacho Biblia inasema kuhusu Mungu, Baba yetu.

(Waambie watu wa kujitolea **wasome Maandiko yafuatayo na watambue sifa za ubaba wa Mungu zinazoonyeshwa**. Kwenye ubao mweupe au chati mgeuzo andika BABA MUNGU katikati ya duara kubwa na **andika sifa ndani ya duara** kama wanavyotambuliwa.)

- **Kumbukumbu la Torati 1:30-31** Mungu aliwabeba Israeli jangwani kama vile baba anavyombeba mwana - hutupigania, hutujali wakati wa taabu, hutuongoza.
- **Zaburi 68:5-6** - Baba wa yatima, mtetezi wa wajane – mlinzi, mlezi
- **Zaburi 89:26** - Mungu ni Baba, mwamba, Mwokozi wangu - usalama

- **Zaburi 103:13** - Mungu ana huruma - rehema, amejaa huruma
- **Isaya 64:8-9** - sisi ni udongo, Mungu ni mfinyanzi - kusudi, msamaha, mawasiliano ya karibu.
- **Mathayo 7:9-11** - hutupatia mahitaji yetu
- **Warumi 8:15-17** - sisi tu watoto wake, tu warithi, twamlilia Abba – urafiki, bila hofu, kupokea urithi.
- **2 Wakorintho 6:18** - yeye ni Baba, sisi ni wana na binti zake - uhusiano, mali
- **Waebrania 12:7-9**—Mungu hutuathibu ili kutusaidia kukua
- **1 Yohana 3:1** – ni upendo mkuu ambao Mungu ametupa juu yetu – upendo umezidi

> **Je, kujua haya yote kumhusu Mungu kunakufanya uhisije kama mtoto wake?**

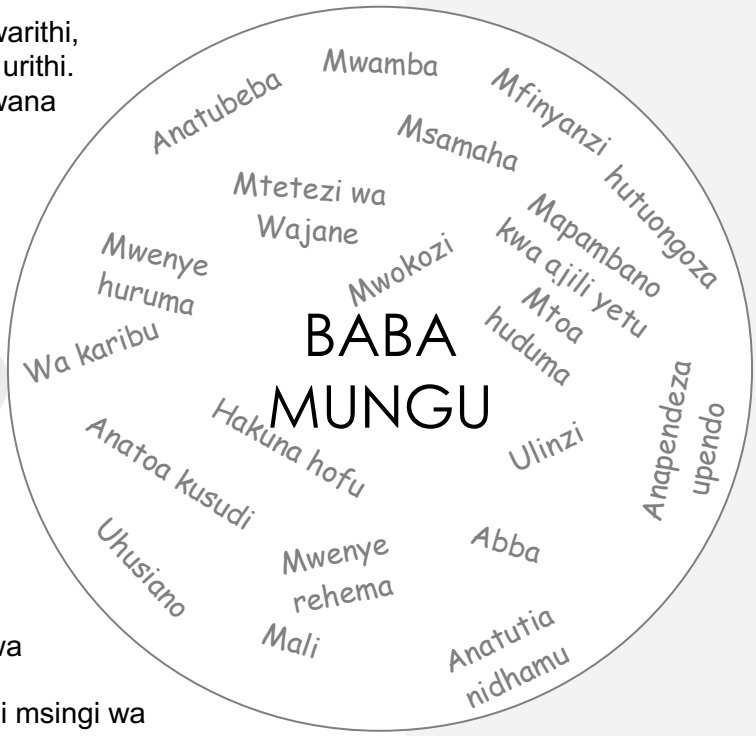

(Washiriki wanaweza kutafakari kimyakimya au kushiriki majibu. Waambie washiriki kuchagua na kuzungushia sifa ambazo zina maana zaidi kwao.)

Sifa ambazo tumetambua zinaweza kufupishwa katika dhana mbili za jumla: **upendo usio na masharti** na **uaminifu wa vitendo**, ambayo ni msingi wa familia yoyote.

Kumjua Mungu kama Baba yetu ni mwanzo tu wa kuelewa mpango wake kwa familia. Sasa tunahitaji kuangalia mwanadamu, kwa hivyo tuanze mwanzo kabisa ... uumbaji.

FAMILIA ZILIZOBUNIWA NA MUNGU

Dakika 10

Mwanzo 1 inatuambia jinsi Mungu aliumba ulimwengu, pamoja na wanadamu. Hebu tusome **Mwanzo 1:26-28** pamoja. Mungu akasema, "Na tumfanye mwanadamu kwa mfano wetu…" **Jinsi Mungu alivyowaumba wanadamu ni tofauti jinsi alivyoumba viumbe vingine vyote?**
Majibu yanaweza kuwa kama:

- Tumefanywa kwa mfano wake(Mungu) - inamaanisha nini?
- Kusema na Mungu moja kwa moja (mstari wa.28)

> **Tangu mwanzo kulikuwa na kitu maalum katika mpango wa Mungu kwa familia.**

(Waambie watu waunde vikundi vya watu watatu hadi watano na mjadili **mistari ifuatayo inasema nini kuhusu majukumu na wajibu wa familia: Mwanzo 1:26-28; 2:18-24.** Baada ya dakika tano shiriki majibu pamoja. Majibu yanaweza kujumuisha):
Uzazi - tunapaswa kuwa na watoto

- Ilinde dunia - itunze, itawale
- Ndoa ni ushirikiano - msaidizi hukamilisha pale nilipo dhaifu

- Usawa - mfupa wa mfupa wangu na nyama ya nyama yangu
- Ndoa ya mke mmoja
- Ndoa ya mwanamume/mwanamke

Tunaona katika sura za kwanza za Biblia kwamba Mungu aliumba familia na kuweka wazi kazi zao za msingi. Baadhi ya watu wanaweza kusema sura hizi pia zinaelezea ufafanuzi wa kimuundo wa familia - mwanamume na mwanamke katika ndoa ya mke mmoja, uhusiano wa kujitolea katika kiini cha familia. Lakini tunapoendelea kupitia Maandiko, tunaona kwamba kuna zaidi ya mtindo mmoja wa familia. Tunaona mipango au miundo mingi tofauti ya familia.

MIUNDO YA FAMILIA KATIKA BIBLIA

Dakika 10

Biblia inajumuisha vikundi vingi tofauti vya familia au miundo. (Waombe washiriki wafunge maelezo yao ya washiriki. Toa mfano mmoja au miwili kutoka kwenye orodha ifuatayo. Kisha wagawe washiriki katika timu mbili. Timu zitakuwa na dakika tano za **kufikiria mifano mingi kadiri wawezavyo ya makundi au miundo tofauti ya familia kutoka katika Biblia.** Acha vikundi vishiriki orodha zao, na uandike majibu ubaoni. Ongeza yoyote kati ya miundo ya familia ifuatayo ambayo inaweza kuwa imekosekana. Tumia kadi za Muundo wa Familia kama chaguo la kuongoza mjadala huu.)

- **Nyuklia:** mume, mke na watoto - baadhi tu ya familia za Agano Jipya kama vile Mariamu na Yusufu (Luka 2)
- **Mitala:** Mume mmoja mwenye wake zaidi ya mmoja - Ibrahimu na Sara na Hajiri (Mwanzo. 16); Sulemani akiwa na wake wengi (1 Wafalme 11)
- **Matriarchal:** Nyumba inayoongozwa na mwanamke - nyanyake Timotheo, Loisi, na mama Eunike (2 Timotheo 1)
- **Mseja/mjane:** Mwanamke/mwanamume mwenye mtoto na asiye na mwenzi – Mjane mwenye mafuta na Elisha (2 Wafalme 4); Yesu amfufua mwana wa mjane (Luka 7)
- **Ndugu:** Kaka na dada wanaoishi pamoja- Mariamu, Martha, Lazaro (Yohana 11)
- **Kuasili:** Kujumuishwa kwa kudumu kwa mwanafamilia asiye wa kibaolojia - Abramu alimchukua Eliezeri, mtumishi, kurithi mali yake (Mwanzo 11); Binti ya Farao alimlea Musa (Kutoka. 2)
- **Mlezi:** Kujumuika kwa muda kwa mwanafamilia asiye wa kibaolojia - Ruthu na Naomi kama mama mkwe na binti-mkwe (Ruthu 1)
- **Kaya:** Wanachama wa pamoja wa nyumba ikiwa ni pamoja na washiriki wa vizazi vingi na wasio wa kibaolojia - Mlinzi wa jela na kaya yake waliokolewa (Matendo ya Mitume 16); Nyumba ya Yoshua ilimfuata Mungu (Yoshua. 24:25)
- **Watu wa makabila mbalimbali:** Wanandoa wa asili tofauti za kikabila au kuasili watoto wa rangi tofauti - Waisraeli walioa wageni; Ruthu na Boazi (Ruthu 4)
- **Baba wa Kiroho:** Washauri wakitenda kama baba - Paulo na Timotheo

- **Ndoa iliyopangwa:** Wazazi huamua ni nani watoto wao wataoa - Isaka na Rebeka (Mwanzo. 24)
- **Wanandoa wasio na watoto:** Wanandoa wasio na watoto - Zakaria na Elizabeti (Luka 1); Abrahamu na Sara (Mwanzo. 15-16)
- **Jumuiya ya Kikristo:** Jumuiya ya Wafuasi wa Kristo wanaofanya kazi kama familia - Matendo ya Mitume 4:32

Nyingine:

> **Je, unajihisi aje unapoitazama orodha hiyo? Je, ni vikundi/miundo mingapi za familia kati ya hizi unaona katika utamaduni wetu leo?**

Fungua maelezo ya mshiriki wako kwenye ukurasa wa pili wa somo la pili. Unapotazama orodha hii, **ungesema "familia" ya kibiblia ni nini?**

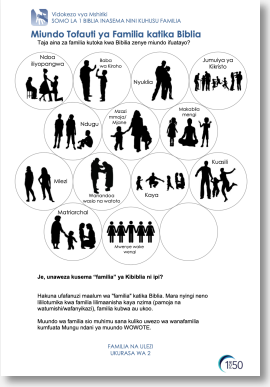
Vidokezo vya Mshiriki
SOMO LA 1 BIBLIA INASEMA NINI KUHUSU FAMILIA

Miundo Tofauti ya Familia katika Biblia
Taja aina za familia kutoka kwa Biblia zenye muundo ifuatayo?

Ndoa Iliyopangwa
Baba wa familia
Nyuklia
Jumuiya ya Kikristo
Ndugu
Watoto wanaoishi kaya moja
Malezi ya familia
Mke
Kaya
Kuzaliana wasio na watoto
Kuzaliana
Mahiracha
Mwenye watoto wengi

Je, unaweza kusema "familia" ya Kibiblia ni ipi?

Hakuna ufafanuzi maalum wa "familia" katika Biblia. Mara nyingi neno lililotumika kwa familia lilimaanisha kaya nzima (pamoja na watumishi/walianyakazi), familia kubwa au ukoo.

Muundo wa familia sio muhimu sana kuliko uwezo wa wanafamilia kumfuata Mungu ndani ya muundo WOWOTE.

FAMILIA NA ULEZI
UKURASA WA 2
1FOR50

Hakuna ufafanuzi maalum wa "familia" katika Biblia. Mara nyingi neno lililotumiwa kwa familia lilimaanisha kaya nzima, pamoja na watumishi, familia kubwa au ukoo. Kutokana na mifano tuliyoorodhesha, tunaona kwamba Maandiko mara nyingi yamejaa maelezo ya familia kuliko maagizo maalum yanayosema hasa jinsi familia inavyopaswa kuonekana. Ingawa Agano Jipya linaelekeza kwamba miundo fulani kama mitala sio bora ya Mungu, tunaweza kuona kutoka kwenye orodha hiyo **muundo wa familia sio muhimu sana kuliko uwezo wa wanafamilia kumfuata Mungu ndani ya muundo WOWOTE.** Kila mtu yuko safarini; hakuna familia iliyo kamili.

> Ingawa miundo ya familia katika Maandiko ni tofauti, majukumu yanayotolewa kwa wanafamilia yamefafanuliwa kwa uwazi zaidi. Sasa tunataka kuchunguza Maandiko kadhaa ili kuelewa kile ambacho Mungu anambia familia ZIFANYE!

MAJUKUMU NA WAJIBU WA FAMILIA

Dakika 20

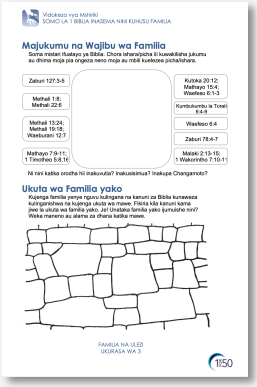
Vidokezo vya Mshiriki
SOMO LA 1 BIBLIA INASEMA NINI KUHUSU FAMILIA

Majukumu na Wajibu wa Familia
Some mistari ifuatayo ya Biblia. Chora ishara/picha ili kuwakilisha jukumu au dhima moja pia ongeza neno moja au mbili kuelezea picha/ishara.

Zaburi 127:3-5
Methali 1:8; Methali 22:6
Methali 13:24; Methali 19:18; Waebrania 12:7
Mathayo 7:9-11; 1 Timotheo 5:8,16
Kutoka 20:12; Mathayo 15:4; Waefeso 6:1-3
Kumbukumbu la Torati 6:4,9
Waefeso 6:4
Zaburi 78:4-7
Malaki 2:13-15; 1 Wakorintho 7:10-11

Ni nini katika orodha hii inakuvutia? Inakusisimua? Inakupa Changamoto?

Ukuta wa Familia yako
Kujenga familia yenye nguvu kulingana na kanuni za Biblia kunaweza kulinganishwa na kujenga ukuta wa mawe. Fikiria kila kanuni kama jiwe la ukuta wa familia yako. Je! Unaisha familia yako ipi/yuisha nini? Weka mareno au alama za dhana katika mawe.

FAMILIA NA ULEZI
UKURASA WA 3
1FOR50

Fanya Maandiko ya kwanza kwa pamoja ili kutoa wazo/mfano la nini cha kufanya. Tumia **Zaburi 127:3-5** – watoto ni baraka kutoka kwa Mungu, na familia zinahitaji kuwaona kama kitu cha thamani. Chora zawadi na uandike maneno "baraka" juu yake. Toa dakika tano za majadiliano na kuchora, na kisha vikundi vifanye zamu kushiriki maandiko na alama/picha zao na kila mtu. Ikiwa kikundi ni kidogo au muda ni mdogo, unaweza kuchagua Maandiko machache tu kutoka kwenye orodha.)

Zaburi 127:3-5 - Watoto ni baraka kutoka kwa Bwana (imefanywa pamoja)

- **Methali. 1:8; Methali. 22:6** - wafundishe watoto wetu

- **Methali. 13:24; Methali. 19:18; Waebrania. 12:7** - nidhamu, warekebishe watoto wetu
- **Mathayo. 7:9-11; 1 Timotheo. 5:8, 16** - tunza familia
- **Kutoka. 20:12; Mathayo. 15:4; Waefeso. 6:1-3** - watoto wanapaswa kutii, waheshimu wazazi wao
- **Kumbukumbu la Torati. 6:4-9** - fundisha watoto wetu kwa kila fursa
- **Waefeso. 6:4** – uhusiano na watoto, walee
- **Zaburi 78:4-7** - pitisha imani kwa kizazi kijacho, familia ni zana za Mungu kujitambulisha katika vizazi vyote.
- **Malaki 2:13-15; 1 Wakorintho. 7:10-11** - Kujitolea katika ndoa (kuwa mwangalifu usihusishwe na majadiliano juu ya talaka)

(Unaweza kutaka kuonyesha picha kwenye ubao au ukuta kurejelea katika sehemu iliyobaki ya moduli ya mafunzo.)

Ni nini katika orodha hii kinachokuvutia? Inakusisimua? Inakupa Changamoto?

Ingawa ni rahisi kuunda orodha ya majukumu ya familia, ni vigumu zaidi kuiweka katika vitendo katika familia zetu wenyewe. Hebu tuanze kufikiria jinsi ya kutumia majukumu haya kwa hali zetu za familia.

UKUTA WA FAMILIA YAKO

Dakika 10

Watu wa Inka, watu wa kale kutoka siku hizi, Peru walijenga kuta za mawe kwa usahihi wa ajabu. Ingawa ukubwa wa mawe ni tofauti na yanaonekana kuwa yamejengwa bila umakini, viungo kati ya mawe hulingana kikamilifu bila kutumia chokaa yeyote. Mamia ya miaka baadaye, baada ya matetemeko ya ardhi kutikisa eneo hilo, uundaji wake hauna dosari na kuta bado zimesimama.[1]

Kujenga familia yenye nguvu kulingana na kanuni za Biblia kunaweza kulinganishwa na kujenga ukuta wa mawe. Fikiri kuhusu familia yako mwenyewe na kila mojawapo ya majukumu na wajibu ambao tumejadili hivi punde. Maandiko ambayo tumesoma yalitupa mawazo na dhana nyingi. **Fikiria kila kanuni kama jiwe la ukuta wa familia yako.** Baadhi yao ni kubwa na yanaonekana, na baadhi ni ndogo na inaonekana kuwa duni. Ingawa kila moja ni tofauti, zote zinafaa kikamilifu katika muundo wa Mungu kwa ajili ya familia yako.

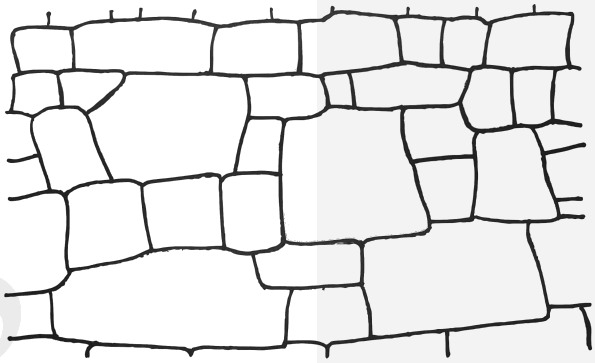

Unataka ukuta wako ujumuishe nini? Weka maneno au alama za dhana katika mawe kwenye maelezo ya washiriki wako. Unaweza pia kuongeza majina au nyuso za wanafamilia yako kwenye mawe. Sio lazima kujaza kila jiwe. Ikiwa hujaoa, fikiria ukuta wa familia ambao Mungu amekuweka ndani yake sasa.

[1] The walls of Saksaywaman: http://www.amusingplanet.com/2014/02/the-walls-of-sacsayhuaman.html, Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Saksaywaman

(Toa dakika chache kuandika, kisha waalike watu kushiriki kuta zao na mwenza.)

KUMALIZA

dakika 5

Katika somo hili tumeanza kuchunguza kile ambacho Biblia inasema kuhusu familia, na tumetafakari kuhusu familia zetu wenyewe. Mungu amethibitisha mambo mazuri tunayofanya katika familia zetu, lakini labda pia ametupa changamoto. Katika masomo yanayokuja tutaangalia kwa undani zaidi majukumu na majukumu haya, lakini kwa wakati huu tunataka kusikiliza **kile ambacho Mungu anatuambia kuhusiana na familia zetu wenyewe.**

(Kuwa na muda wa kutafakari kwa utulivu ili kuruhusu watu kuandika majibu yao na kuomba kimya kwa ajili ya familia zao wenyewe. Funga kwa maombi.)